

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

عنوان وینار: غربالگری تکامل کودکان با ابزار ASQ در مراقبت های دوره ای کودک سالم بر اساس آخرین دستورالعمل کشوری

زمستان ۱۴۰۱

- آشنایی با ابزار ارزیابی رشد تکاملی کودکان ASQ-3
- آشنایی با ابزار ارزیابی وضعیت تکامل هیجانی-اجتماعی کودکان ASQ:SE-2

1. دستور عمل اجرایی ابزار غربالگری تکامل ASQ-3 و ASQ:SE-2

2. فرم های ASQ-3 معاونت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

اهمیت غربالگری و پایش تکامل

- ✓ شرایط زندگی در طول دوران شیرخواری و ابتدای کودکی تأثیر قابل توجهی بر تکامل کودک دارد. شیرخواران و کودکان برای آن که تکامل مطلوب و مناسبی داشته باشند، نیازمند توجهات ویژه ای هستند.
- ✓ برخی کودکان نسبت به سایر اطفال بیشتر در معرض ابتلا به اختلال یا تأخیر تکامل قرار دارند. تاخیر یا اختلال تکاملی می تواند زمینه ساز بروز انواع و درجات مختلفی از معلولیت های حرکتی، ذهنی، گفتاری، شنوایی و بینایی شود.
- ✓ امروزه نیاز به پیشگیری یا درمان به موقع مشکلات اجتماعی-هیجانی در کودکان خردسال، در سطح جهان مورد توجه قرار گرفته است.

پرسشنامه های ارزیابی رشد تکاملی :

«سنین و مراحل نسخه سوم»
(ASQ-۳)

ابزار غربالگری تکامل کودکان ASQ-3 چیست؟

این تست حاوی ۲۱ پرسشنامه برای ۲۱ گروه سنی مختلف است که توسط والدین یا مراقب کودک تکمیل می شود.

✓ غربالگری با این تست در **سال اول** در گروه های سنی ۲، ۴، ۶، ۸، ۹، ۱۰، و ۱۲ ماهگی

✓ در **سال دوم** هر ۲ ماه یک بار در گروه های سنی ۱۴، ۱۶، ۱۸، ۲۰، ۲۲، ۲۴ ماهگی

✓ در **سال سوم** هر ۳ ماه یک بار در گروه های سنی ۲۷، ۳۰، ۳۳، ۳۶ ماهگی

✓ و در **سال های چهارم و پنجم** هر ۶ ماه یک بار در گروه های سنی ۴۲، ۴۸، ۵۴، ۶۰ ماهگی صورت می گیرد.

۲ ماهگی

۴ ماهگی

۶ ماهگی

۸ ماهگی

۹ ماهگی

۱۰ ماهگی

۱۲ ماهگی

۱۴ ماهگی

۱۶ ماهگی

۱۸ ماهگی

۲۰ ماهگی

۲۲ ماهگی

۲۴ ماهگی

۲۷ ماهگی

۳۰ ماهگی

۳۳ ماهگی

۳۶ ماهگی

۴۲ ماهگی

۴۸ ماهگی

۵۴ ماهگی

۶۰ ماهگی

تست غربالگری تکامل ASQ-3 و ASQ:SE-2 در مراقبت های دوره ای کودک سالم برای کدام کودکان انجام شود؟

۱. این پرسشنامه ها به صورت روتین برای کودکان در سنین ۶، ۱۲، ۲۴، ۳۶ و ۶۰ ماهگی تکمیل می شود. (کودکانی که برای دریافت مراقبت های روتین کودک سالم یا واکسیناسیون به مرکز خدمات جامع سلامت/ پایگاه سلامت/ خانه بهداشت مراجعه کرده اند)
۲. برای کلیه کودکانی که در مراقبت های دوره ای کودک سالم طبق ارزیابی تکامل بوکلت، در ۲، ۹، ۱۸ و ۴۸ ماهگی در طبقه بندی نیازمند بررسی بیشتر از نظر تکامل قرار می گیرند، پرسشنامه ASQ-3 و ASQ:SE-2 مرتبط با سن کودک تکمیل گردد.
۳. برای کودکانی که نارس به دنیا آمده اند در سنین ۲، ۶، ۹، ۱۲، ۱۸، ۲۴، ۳۶ و ۴۸ ماهگی، انجام شود.

ابزار غربالگری تکامل کودکان ASQ-3 چیست؟

✓ در اغلب موارد این پرسشنامه ها میتوانند به خوبی کودکانی را که به ارزیابی های بیشتر یا مداخلات درمانی به هنگام نیاز دارند، از کودکان سالم جدا کنند.

✓ هر پرسشنامه حاوی ۳۰ سوال در ۵ حیطه تکاملی است که به زبان ساده در مورد تکامل کودک نوشته شده و در آن سوالات هر حیطه به ترتیب از فعالیت های آسان تر به فعالیت های سخت تر مرتب شده است.

✓ این پرسشنامه ها دارای ۵ حیطه تکاملی اند که شامل موارد زیر است:

حیطه های تکاملی پرسشنامه ASQ-3

Communication	۱. حیطه ارتباطات
Gross motor	۲. حیطه حرکات درشت
Fine motor	۳. حیطه حرکات ظریف
Problem solving	۴. حیطه حل مسئله
Personal-Social	۵. حیطه شخصی-اجتماعی

۱. حیطه ارتباطات

✓ مربوط است به آنچه کودک از گفتگوی اطرافیان درک می کند و آنچه او می تواند بیان کند، مانند آغون کردن، صدا در آوردن از دهان، گوش کردن و درک معنی گفته ها، و بیان کلمات و جملات.

ارتباطات				بله	گاهی	هنوز نه	امتیاز
۱. آیا کودکتان لبخند ملایمی می زند؟							
۲. بعد از اینکه مدتی در دیدرس کودکتان نبوده اید، آیا او با دیدن شما لبخند می زند یا هیجان زده می شود؟							
۳. آیا زمانی که صدای فردی غیر از شما را می شنود گریه اش را قطع می کند؟							
۴. آیا کودکتان جیغ های تیزی می کشد؟							
۵. آیا کودکتان می خندد؟							
۶. آیا زمانی که به اسباب بازی ها یا مردم نگاه می کند از خودش صدا در می آورد؟							
نمره کل ارتباطات							

۲. حیطة حرکات درشت

✓ به حرکات و هماهنگی های بین عضلات بزرگ بدن مانند حرکات تنه، بازوها و پاها مرتبط است.

امتیاز	هنوز نه	گاهی	بله	حرکات درشت
				۱. وقتی کودکتان به پشت خوابیده، آیا سرش را از یک طرف به طرف دیگر حرکت می دهد؟
				۲. وقتی کودکتان روی شکمش خوابیده، آیا بعد از این که سرش را بالا می گیرد، به جای این که سرش سقوط کند یا ناگهان پایین بیفتد، می تواند سر را دوباره به آرامی روی زمین بگذارد؟
				 ۳. زمانی که کودکتان روی شکمش خوابیده، آیا سرش را به مدت حداقل ۱۵ ثانیه بالا نگه می دارد طوری که فاصله چانه اش با کف زمین حدود نیم وجب (۷-۸ سانتیمتر) باشد؟
				 ۴. زمانی که روی شکمش خوابیده است، آیا سرش را مستقیم بالا می آورد و به اطراف نگاه می کند؟ (حین انجام این کار، می تواند روی آرنجش تکیه دهد.)
				۵. زمانی که کودکتان را در وضعیت نشسته نگه می دارید، آیا سرش را صاف و ثابت نگه می دارد؟
				 ۶. در حالی که کودکتان به پشت خوابیده، آیا دستانش را روی سینه به هم می رساند و انگشتانش را لمس می کند؟
				نمره حرکات درشت

۳. حیطة حرکات ظریف

✓ مربوط به حرکات و هماهنگی های بین عضلات کوچک بدن مانند حرکات ظریف دست و انگشتان می باشد.

امتیاز	هنوز نه	گاهی	بله	حرکات ظریف
				 <p>۱. آیا وقتی کودکتان بیدار است دست هایش را باز یا نیمه باز نگه می دارد؟ (برخلاف دوره نوزادی که دست هایش به حالت مشت بود).</p>
				۲. زمانی که یک اسباب بازی را در دست کودکتان می گذارید، آیا آن را حداقل برای چند ثانیه تکان می دهد؟
				۳. آیا کودکتان به لباسهای خود چنگ می زند یا آن را می خراشد؟
				۴. زمانی که یک اسباب بازی را در دست کودکتان می گذارید، آیا در حالی که حدود یک دقیقه آن را نگه داشته است، به آن نگاه می کند، آن را تکان می دهد یا سعی می کند آن را بچود؟
				۵. در حالیکه کودکتان را در وضعیت نشسته نگه داشته اید یا او را روی شکمش قرار داده اید، آیا سطح جلوی خود را با انگشتانش می گیرد یا به آن چنگ می زند؟
				۶. زمانی که کودکتان را در وضعیت نشسته نگاه داشته اید، آیا برای گرفتن اسباب بازی که روی میز نزدیک خودش قرار دارد، دستش را به طرف آن دراز می کند، هرچند که ممکن است نتواند با دستش آن را لمس کند؟
				نمره حرکات ظریف

۴. حیطة حل مسئله

✓ به یادگیری کودک و بازی با اسباب بازی ها مربوط است.

امتیاز	هنوز نه	گاهی	بله	حل مسئله
				۱. وقتی یک اسباب بازی را به آرامی جلوی صورت کودکتان (در فاصله حدود ۲۵ سانتی)، از این طرف به آن طرف حرکت می دهید آیا کودکتان آن را با چشمانش، و گاهی با چرخاندن سرش دنبال می کند؟
				۲. وقتی اسباب بازی کوچکی را به آرامی جلوی صورت کودکتان (در فاصله حدود ۲۵ سانتی) بالا و پایین می برید، آیا کودک اسباب بازی را با چشمانش دنبال می کند؟
				۳. وقتی کودک خود را در وضعیت نشسته نگه می دارید، آیا او به یک اسباب بازی (تقریباً به اندازه یک جغجغه یا یک فنجان) که شما روبروی او روی میز یا زمین گذاشته اید، نگاه می کند؟
				۴. زمانی که یک اسباب بازی را در دست کودکتان می گذارید، آیا به آن نگاه می کند؟
				۵. زمانی که یک اسباب بازی را در دست کودکتان قرار می دهید، آیا آن را در دهانش می گذارد؟
				۶. وقتی کودکتان به پشت خوابیده و شما یک اسباب بازی را بالای سرش تاب می دهید، آیا او دستانش را به سمت اسباب بازی تکان می دهد؟
				
				نمره حل مسئله

حیطه حل مسئله در پرسشنامه ۴ ماهگی

۵. حیطه شخصی-اجتماعی

✓ مربوط به برقراری چگونگی روابط و نوع تعامل کودک با اسباب بازی هایش و با سایر کودکان و نیز با بزرگسالان، مانند بازی های فردی، بازی های جمعی، کارهای مشترک با دیگران (کارهای اجتماعی) می باشد.

شخصی-اجتماعی			
امتیاز	هنوز نه	گاهی	بله
			 <p>۱. آیا کودکتان دست هایش را تماشا می کند؟</p>
			<p>۲. زمانی که کودک دست هایش را به هم می رساند، آیا با انگشتانش بازی می کند؟</p>
			<p>۳. وقتی کودکتان سینه مادر یا شیشه شیر را می بیند، آیا به نظر می رسد که می داند که به زودی قرار است به او شیر بدهند؟</p>
			<p>۴. زمانی که کودکتان از سینه مادر شیر می خورد آیا با دست آزاد خود پستان مادر را می گیرد و یا هنگام شیر خوردن از شیشه با هر دو دستش همزمان در نگه داشتن شیشه شیر کمک می کند؟</p>
			<p>۵. آیا کودکتان پیش از اینکه به او لبخند بزنید یا با او صحبت کنید، با دیدن شما در نزدیکی خود، لبخند می زند؟</p>
			 <p>۶. زمانی که کودکتان روبه روی یک آینه بزرگ قرار دارد، آیا به خودش لبخند می زند یا برای خودش صداهایی در می آورد؟</p>
			نمره شخصی-اجتماعی

✓ در انتهای هر پرسشنامه یک بخش به نام ((کلیات)) برای درج برخی نگرانی های کلی والدین در مورد کودک خود، در نظر

گرفته شده است.

کلیات

والدین یا سایر افراد تکمیل کننده پرسشنامه می توانند بعد از کشیدن دایره دور پاسخ بله یا خیر، از فضای جعبه های خالی زیر برای بیان نظراتشان یا توضیحات تکمیلی استفاده کنند.

۱. آیا فرزند شما از هر دو دست و هر دو پایش به خوبی استفاده می کند؟ اگر نه، توضیح دهید. بله خیر

۲. وقتی به فرزندتان کمک می کنید که بایستد، آیا بیشتر اوقات کف پاهایش کاملاً روی زمین است؟ اگر نه، توضیح دهید. بله خیر

۳. آیا نگران این هستید که فرزندتان خیلی ساکت است یا صداهایی را که بچه های دیگر در می آورند، در نمی آورد؟ اگر بله، توضیح دهید. بله خیر

۴. آیا در خانواده والدین سابقه ناشنوایی یا کم شنوایی که از دوران کودکی شروع شده باشد، وجود دارد؟ اگر بله، توضیح دهید. بله خیر

۵. آیا درباره بینایی فرزندتان نگرانی دارید؟ اگر بله، توضیح دهید. بله خیر

۶. آیا فرزندتان در چند ماه اخیر هر نوع بیماری (مشکل پزشکی) جدی و مهمی داشته است؟ اگر بله، توضیح دهید. بله خیر

۷. آیا درباره رفتارهای فرزندتان نگران هستید؟ اگر بله توضیح دهید. بله خیر

۸. آیا چیز دیگری درباره فرزندتان شما را نگران و دلواپس می کند؟ اگر بله توضیح دهید. بله خیر

موارد کلی در پرسشنامه ۴ ماهگی

توضیحات ضروری به والدین

- ✓ توضیح دهید پرسشنامه برای تعیین کارهایی که هر کودک می‌تواند یا نمی‌تواند انجام دهد طراحی شده است.
- ✓ تاکید کنید که آنها باید هر یک از فعالیت‌های مورد نظر را در کودک خود بررسی و ارزیابی کرده و سپس به سوالات پاسخ دهند
- ✓ در هر سوال پاسخ ۳ گزینه دارد که تنها باید یکی از پاسخ‌ها در فضای مربع کوچک کنار آن علامت زده شود:
 - **بله:** یعنی این که کودک‌تان فعالیت یا مهارت مورد نظر را انجام می‌دهد (۱۰ امتیاز)
 - **گاهی:** یعنی این که کودک‌تان به تازگی شروع به انجام فعالیت مورد نظر کرده است، یا آن فعالیت را گاه گاهی انجام می‌دهد، همیشه انجام نمی‌دهد (۵ امتیاز)
 - **هنوز نه:** یعنی این که کودک‌تان هنوز فعالیت مورد نظر را انجام نداده است (۰ امتیاز)

توضیحات ضروری به والدین

- ✓ بخش عمومی یا ارزیابی کلی شش سوال دارد که پاسخ «بلی» یا «خیر» دارند
- ✓ گاهی پیش می آید که کودک فعالیت مورد نظر را قبلا انجام می داده ولی در حال حاضر آن را انجام نمی دهد یا به ندرت انجام می دهد در این صورت باید به سوال مورد نظر پاسخ «بلی» بدهند. مثلا اگر سوال شده است: آیا کودک چهار دست و پا می رود؟ اگر کودک شما قبلا چهار دست و پا می رفته ولی حالا راه می رود، در این صورت باز هم باید پاسخ «بلی» را علامت بزنید.

انتخاب پرسشنامه ASQ-3 مناسب سن کودک

برای دستیابی به نتایج صحیح و دقیق، باید از پرسشنامه های گروه سنی مناسب برای غربالگری هر کودک استفاده کرد. لذا محاسبه سن دقیق کودک مهم است و به این طریق قابل انجام است:

جدول شماره ۱: تفریق ساده برای محاسبه سن دقیق

	روز	ماه	سال
تاریخ اجرا	۱۸	۷	۱۴۰۰
تاریخ تولد	۹	۴	۱۳۹۷
سن کودک	۹ روز	۳ ماه	۳ سال

سن این کودک ۳ سال و ۳ ماه و ۹ روز یا ۳۹ ماه و ۹ روز است که طبق جدول شماره ۲ پرسشنامه ۴۲ ماهگی برای این کودک تکمیل می شود.

جدول شماره ۲: تعیین پرسشنامه ASQ-3 مناسب سن کودک:

سن کودک	از پرسشنامه ASQ-3 این گروه سنی استفاده کنید
۱ ماه و ۰ روز تا ۲ ماه و ۳۰ روز	۲ ماهگی
۳ ماه و ۰ روز تا ۴ ماه و ۳۰ روز	۴ ماهگی
۵ ماه و ۰ روز تا ۶ ماه و ۳۰ روز	۶ ماهگی
۷ ماه و ۰ روز تا ۸ ماه و ۳۰ روز	۸ ماهگی
۹ ماه و ۰ روز تا ۹ ماه و ۳۰ روز	۹ ماهگی
۱۰ ماه و ۰ روز تا ۱۰ ماه و ۳۰ روز	۱۰ ماهگی
۱۱ ماه و ۰ روز تا ۱۲ ماه و ۳۰ روز	۱۲ ماهگی
۱۳ ماه و ۰ روز تا ۱۴ ماه و ۳۰ روز	۱۴ ماهگی
۱۵ ماه و ۰ روز تا ۱۶ ماه و ۳۰ روز	۱۶ ماهگی
۱۷ ماه و ۰ روز تا ۱۸ ماه و ۳۰ روز	۱۸ ماهگی
۱۹ ماه و ۰ روز تا ۲۰ ماه و ۳۰ روز	۲۰ ماهگی
۲۱ ماه و ۰ روز تا ۲۲ ماه و ۳۰ روز	۲۲ ماهگی
۲۳ ماه و ۰ روز تا ۲۵ ماه و ۱۵ روز	۲۴ ماهگی
۲۵ ماه و ۱۶ روز تا ۲۸ ماه و ۱۵ روز	۲۷ ماهگی
۲۸ ماه و ۱۶ روز تا ۳۱ ماه و ۱۵ روز	۳۰ ماهگی
۳۱ ماه و ۱۶ روز تا ۳۴ ماه و ۱۵ روز	۳۳ ماهگی

۲ تا ۲۲ ماه (از یک ماه قبل تا یک ماه بعد)

۲۴ ماه (از یک ماه قبل تا یک ماه و ۱۵ روز بعد)

۲۷ تا ۳۳ ماه (از یک ماه و ۱۵ روز قبل تا یک ماه و ۱۵ روز بعد)

روز ۳۰ و ماه ۳۴ تا ۱۶ روز و ۳۸ ماه و ۳۰ روز	۳۶ ماهگی	۳۶ ماه (از ۱ ماه و ۱۵ روز قبل تا ۳ ماه بعد)
روز ۳۰ و ماه ۳۹ و ۰ روز تا ۴۴ ماه و ۳۰ روز	۴۲ ماهگی	۴۲ تا ۵۴ ماه (از ۳ ماه قبل تا ۳ ماه بعد)
روز ۳۰ و ماه ۴۵ و ۰ روز تا ۵۰ ماه و ۳۰ روز	۴۸ ماهگی	
روز ۳۰ و ماه ۵۱ و ۰ روز تا ۵۶ ماه و ۳۰ روز	۵۴ ماهگی	
روز ۰ و ماه ۵۷ و ۰ روز تا ۶۶ ماه و ۰ روز	۶۰ ماهگی	۶۰ ماه (از ۳ ماه قبل تا ۶ ماه بعد)

تطبيق دادن سن برای کودکانی که نارس به دنیا آمده اند:

اگر کودک ۳ هفته یا بیشتر از ۳ هفته قبل از تاریخ تعیین شده برای زایمان (۴۰ هفتگی) به دنیا آمده باشد، (یعنی ۳۷ هفته یا کمتر)، و سن تقویمی او کمتر از ۲ سال باشد، توصیه بر آن است که سن تطبيق یافته برای نارسى جهت کودک محاسبه شود. از روش زیر برای این منظور استفاده کنید:

✓ با تفریق تعداد هفته های نارسى (فاصله سن حاملگی از ۴۰ هفته) از سن تقویمی کودک، سنی که حاصل می شود سن اصلاح شده است و مبنای تعیین پرسشنامه از گروه سنی مناسب خواهد بود.

مثال: اگر کودکی با سن بارداری ۲۸ هفته به دنیا آمده باشد (۱۲ هفته = ۲۸-۴۰) این کودک ۱۲ هفته یا ۳ ماه

زودتر از موعد مقرر به دنیا آمده است، بنابراین در ۱۲ ماهگی باید پرسشنامه (ماه ۹ = ۳ ماه- ۱۲ ماه) ۹ ماهگی برای

این کودک تکمیل شود.

نحوه امتیازدهی نهایی به پرسشنامه های تکمیل شده ASQ-3

✓ ابتدا پرسشنامه را از نظر یافتن سوالات بی پاسخ، مرور کنید: اگر همه سوالات پاسخ داده شده بودند، اقدامات بعدی را انجام دهید.

✓ اگر سوالاتی بی پاسخ مانده بودند، سعی کنید که دلیل آن را بفهمید؛ در چنین مواردی معمولاً والدین به پاسخ صحیح اطمینان ندارند یا در مورد اینکه کودک آن ها فعالیت مورد نظر را به درستی انجام می دهد یا نه، نگرانی و شک دارند.

✓ سعی کنید اطلاعات لازم را از والدین جمع آوری کرده و به سوالات بی پاسخ، پاسخ داده و امتیاز دهید.

نحوه امتیازدهی نهایی به پرسشنامه های تکمیل شده ASQ-3

✓ در صورتی که به هر دلیل نتوانستید پاسخ سوال را دریافت کنید به صورت زیر عمل کنید:

الف) اگر تنها یک سوال در یک حیطه تکاملی بی پاسخ مانده بود، جمع امتیازات سوالاتی که در آن حیطه تکاملی پاسخ داده شده اند را محاسبه کرده و سپس بر تعداد سوالات پاسخ داده شده در آن حیطه تقسیم کنید. به این ترتیب، میانگین امتیاز سوالات دارای پاسخ در آن حیطه تکاملی تعیین می شود. آن گاه این رقم میانگین را به جمع امتیازات سوالاتی که در آن حیطه تکاملی پاسخ داده شده اند، اضافه کنید. عدد حاصله ((امتیاز تطبیق یافته)) است.

میانگین امتیاز سوالات پاسخ داده شده = تعداد سوالات پاسخ داده شده ÷ جمع امتیازات سوالات پاسخ داده شده
امتیاز تطبیق یافته = میانگین امتیاز سوالات پاسخ داده شده + جمع امتیازات سوالات پاسخ داده شده

به عنوان مثال اگر پدر و مادری تنها به ۵ سوال از ۶ سوال حیطة تکاملی حرکات درشت در پرسشنامه ۴ ماهگی پاسخ داده باشند، که از آن میان ۳ سوال پاسخ بلی: مجموعاً معادل ۳۰ امتیاز، ۱ سوال پاسخ گاهی: ۵ امتیاز و ۱ سوال پاسخ هنوز نه: ۰ امتیاز داشته باشد، نحوه محاسبه به شرح زیر است:

جمع امتیازات حیطة تکاملی حرکات درشت کودک آنها ۳۵ امتیاز خواهد بود، که وقتی بر تعداد سوالات پاسخ داده شده (۵ سوال) تقسیم گردد ($35/5=7$) رقم ۷ بدست می آید.

این رقم ۷ را با جمع امتیازات حیطة تکاملی حرکات درشت کودک (۳۵) جمع می کنیم ($35+7=42$) عدد ۴۲ امتیاز تطبیق یافته یا همان امتیاز نهایی کودک از حیطة تکاملی حرکات درشت است.

نحوه امتیازدهی نهایی به پرسشنامه های تکمیل شده ASQ-3

ب) اگر دو سوال در یک حیطه تکاملی بی پاسخ مانده بود، میانگین امتیاز سوالات دارای پاسخ در آن حیطه تکاملی را ابتدا ضرب در عدد ۲ کنید و آن گاه رقم به دست آمده را به جمع امتیازات سوالاتی که در آن حیطه تکاملی پاسخ داده شده اند، اضافه کنید تا به امتیاز تطبیق یافته دست یابید.

$$\text{امتیاز تطبیق یافته} = ۲ \times (\text{میانگین امتیاز سوالات پاسخ داده شده}) + \text{جمع امتیازات سوالات پاسخ داده شده}$$

به عنوان مثال اگر پدر و مادری تنها به ۴ سوال از ۶ سوال حیطة تکاملی حرکات درشت در پرسشنامه ۴ ماهگی

پاسخ داده باشند، که از آن میان ۲ سوال پاسخ بلی: مجموعاً معادل ۲۰ امتیاز، ۱ سوال پاسخ گاهی ۵ امتیاز و ۱ سوال پاسخ هنور نه ۰ امتیاز داشته باشد، نحوه محاسبه به شرح زیر است:

جمع امتیازات حیطة تکاملی حرکات درشت این کودک ۲۵ امتیاز خواهد بود، که وقتی بر تعداد سوالات پاسخ داده شده (۴ سوال) تقسیم گردد ($6/25 = 25/4$) عدد $6/25$ بدست می آید.

عدد $6/25$ را ضرب در دو کنید ($12/5 = 6/25 * 2$) عدد $12/5$ بدست می آید.

عدد $12/5$ را با امتیازات حیطة تکاملی مورد نظر (۲۵) جمع کنید ($25 + 12/5 = 37/5$) امتیاز تطبیق یافته یا امتیاز نهایی کودک مورد نظر $37/5$ خواهد بود.

نحوه امتیازدهی نهایی به پرسشنامه های تکمیل شده ASQ-3

ج) اگر سه سوال یا بیشتر در یک حیطه تکاملی بی پاسخ مانده بود، امتیاز آن حیطه تکاملی قابل محاسبه نیست.

نقاط برش ASQ-3 و ملاک های ارجاع:

۱. کودکانی که امتیازات آن ها در پرسشنامه حکایت از تکامل نرمال دارد (امتیازات بالاتر از نقاط برش است):

کودکانی که امتیاز حیطه های تکاملی آن ها در پرسشنامه بالاتر از بالاترین نمره منطقه پایش است، نرمال قلمداد شده و می توانند در زمان مراقبت های دوره ای بعدی، پرسشنامه متناسب با سن خود را دریافت کنند. به والدین آن ها فعالیت ها و تمرینات تکاملی و ارتقای تکاملی ASQ مناسب با سن کودکشان معرفی و ارائه شود. به والدین خاطر نشان شود که تکامل کودکشان تا این زمان طبیعی و نرمال به نظر می رسد و در حال طی کردن یک روند خوب و طبیعی است.

نقاط برش ASQ-3 و ملاک های ارجاع:

۲. کودکانی که امتیازات آن ها در پرسشنامه حکایت از نیاز به پیگیری و پایش و مانیتورینگ دارد (امتیازات در منطقه پایش):

لازم است برای هر کودکی که امتیازات او در یک یا چند حیطة تکاملی در منطقه پایش قرار می گیرد (یعنی بین ۱ انحراف معیار و ۲ انحراف معیار پایین تر از میانگین)، اقدامات پیگیرانه انجام شود. به این ترتیب که در ابتدا می توان به والدین این کودکان مجموع فعالیت ها و تمرینات تکاملی و ارتقای تکاملی متناسب با گروه سنی کودک و نیز متناسب با حیطة تکاملی که در آن کودک ضعیف بوده است (مندرج در بروشورهای فعالیت هایی برای ارتقای تکامل کودک) را همراه با توضیح مختصری در مورد چگونگی استفاده و اجرای آن ها، ارائه کرد تا اجرا نمایند، سپس ۲ هفته بعد مراجعه نماید تا از نحوه درست به کار بردن این فعالیت ها و بازی با کودک مطمئن شویم، مجدداً ۲ هفته بعد پرسشنامه همان سن مراجعه اول کودک (در مجموع ۴ هفته بعد پرسشنامه گروه سنی که کودک امتیاز لازم را نیاورده است) برای تکمیل شود.

نقاط برش ASQ-3 و ملاک های ارجاع:

۳. کودکانی که امتیازات آن ها در پرسشنامه حکایت از نیاز به ارجاع به پزشک معین تکامل (به منظور انجام ارزیابی های تشخیصی و تکمیلی) دارد، شامل این کودکان هستند:

✓ کودکانی که امتیاز آن ها در حداقل یکی از حیطه های تکاملی مساوی یا پایین تر از نقطه برش مربوط به گروه سنی خودش (یعنی ۲ انحراف معیار یا $-2SD$ - پایین تر از میانگین) باشد.

✓ کودکانی که امتیاز آن ها در مراجعه اول در منطقه پایش بوده و بعد از انجام فعالیت ها و تمرینات تکاملی و ارتقای تکاملی مندرج در بروشورهای ASQ در منزل (بعد از ۴ هفته) مجدداً تست برای کودک انجام شده و همچنان در منطقه پایش قرار داشته باشند یا مساوی یا پایین تر از نقطه برش باشد.

نقاط برش ASQ-3 و ملاک های ارجاع:

✓ چنانچه امتیازات یک کودک در کلیه حیطه های تکاملی بالاتر از نقطه برش قرار دارد، ولی والدین او در بخش کلیات پرسشنامه نگرانی خود را در خصوص یک یا چند سوال ابراز کرده اند.

توجه شود که مسؤلیت تفسیر نتیجه تست غربالگر ASQ-3 و تصمیم گیری برای ارجاع کودک به پزشک معین، با پزشک مرکز خدمات جامع سلامت است. چنین کودکانی را باید برای ارزیابی های بیشتر و تکمیلی ارجاع نمود.

نقاط برش پرسشنامه 3-ASQ کودکان ایرانی

نیازمند ارجاع (کمتر از)	منطقه پایش (بین)	طبیعی (بیشتر از)	حیطه	سن (ماه)
۳۲,۲	۴۲,۱-۳۲,۲	۴۲,۱	برقراری ارتباط	۱۴ ماهگی
۳۸,۶	۴۷,۴-۳۸,۶	۴۷,۴	حرکات درشت	
۳۲,۳	۴۲,۲-۳۲,۳	۴۲,۲	حرکات ظریف	
۴۱,۲	۴۸,۲-۴۱,۲	۴۸,۲	حل مسأله	
۳۸,۴	۴۶,۶-۳۸,۴	۴۶,۶	شخصی- اجتماعی	
۲۷,۲	۳۸,۵-۲۷,۲	۳۸,۵	برقراری ارتباط	۱۶ ماهگی
۴۰,۳	۴۸,۶-۴۰,۳	۴۸,۶	حرکات درشت	
۳۴,۵	۴۴,۱-۳۴,۵	۴۴,۱	حرکات ظریف	
۳۹,۵	۴۷,۵-۳۹,۵	۴۷,۵	حل مسأله	
۳۵,۳	۴۴,۲-۳۵,۳	۴۴,۲	شخصی- اجتماعی	
۲۹,۵	۳۹,۸-۲۹,۵	۳۹,۸	برقراری ارتباط	۱۸ ماهگی
۴۷	۵۲,۶-۴۷	۵۲,۶	حرکات درشت	

نیازمند ارجاع (کمتر از)	منطقه پایش (بین)	طبیعی (بیشتر از)	حیطه	سن (ماه)
۲۸	۲۸-۳۹,۴	۳۹,۴	برقراری ارتباط	۲ ماهگی
۳۲	۳۲-۴۲,۲	۴۲,۲	حرکات درشت	
۳۲,۴	۳۲,۴-۴۱,۷	۴۱,۷	حرکات ظریف	
۲۰,۹	۲۰,۹-۳۴,۱	۳۴,۱	حل مسأله	
۲۸,۳	۲۸,۳-۳۸,۸	۳۸,۸	شخصی- اجتماعی	
۳۸,۷	۳۸,۷-۴۶	۴۶	برقراری ارتباط	۴ ماهگی
۳۰,۹	۳۰,۹-۴۱,۷	۴۱,۷	حرکات درشت	
۲۴,۱	۲۴,۱-۳۶,۹	۳۶,۹	حرکات ظریف	
۳۶	۳۶-۴۵,۱	۴۵,۱	حل مسأله	
۳۵	۳۵-۴۴,۲	۴۴,۲	شخصی- اجتماعی	
۳۳	۳۳-۴۱,۸	۴۱,۸	برقراری ارتباط	۶ ماهگی
۲۲	۲۲-۳۴,۲	۳۴,۲	حرکات درشت	

تاریخ تکمیل پرسشنامه: شماره تماس:

نام و نام خانوادگی کودک:	کد ملی:	تاریخ تولد:
--------------------------	---------	-------------

- ترجیحاً قبل از پاسخ به هر سوال، آن فعالیت را با کودکتان انجام دهید.
- تکمیل این پرسشنامه را به بازی جالبی برای خود و کودکتان تبدیل کنید.

مثال: پرسشنامه ی روبه رو مربوط به

کودکی ۶ ماهه می باشد. امتیازات حیطه

های مشخص شده را محاسبه کرده و نتایج

را تفسیر کنید.

امتیاز	هنوز نه	گاهی	بله	ارتباطات
			X	۱. آیا کودکتان جیغ های تیزی می کشد؟
			X	۲. زمانی که کودکتان برای خودش صدا در می آورد، آیا از حلق خود صداهایی مثل خرخر و غرغر (قققق، خخخخ!!) در می آورد؟
		X		۳. زمانی که خارج از دیدرس کودکتان هستید و او را صدا می کنید، آیا به سمت صدای شما نگاه می کند؟
		X		۴. زمانی که صدای بلندی می آید، آیا کودکتان برمی گردد تا ببیند آن صدا از کجا آمده است؟
			X	۵. آیا کودکتان صداهایی مانند «دا»، «گا»، «کا» و «با» از خودش در می آورد؟
	X			۶. اگر صداهایی را که کودکتان از خودش در می آورد تقلید کنید، آیا در پاسخ به شما همان صداها را تکرار می کند؟
نمره کل ارتباطات				

امتیاز	هنوز نه	گاهی	بله	حرکات درشت
			X	۱. در حالی که کودکتان به پشت خوابیده است، آیا پاهایش را تا حدی که بتواند آنها را ببیند، بالا می آورد؟
			X	۲. زمانی که کودکتان روی شکم خوابیده است، آیا بازو هایش را از آرنج صاف کرده و سینه اش را کاملاً از زمین یا تخت بالا می کشد؟
				۳. آیا کودکتان از پشت به شکم غلت می زند و هر دو دستش را از زیر بدنش بیرون می آورد؟
	X			۴. زمانی که کودکتان را روی زمین می نشانید، آیا در حالت نشسته روی دست هایش تکیه می کند؟ (اگر بدون تکیه به دستانش هم می تواند صاف بنشیند پاسخ «بله» را علامت بزنید.)
		X		۵. اگر هر دو دست کودکتان را تنها برای حفظ تعادل وی از ناحیه بازو بگیرید، آیا در حالی که ایستاده است، وزنش را روی پاهایش تحمل می کند؟
		X		۶. آیا کودکتان با قرار گرفتن روی دست ها و زانو هایش، به وضعیت چهار دست و پا در می آید؟
نمره حرکات درشت				

نقاط برش پرسشنامه ASQ-3 کودکان ایرانی

۳۳	۳۳-۴۱,۸	۴۱,۸	برقراری ارتباط	۶ ماهگی
۲۲	۲۲-۳۴,۲	۳۴,۲	حرکات درشت	
۳۵,۸	۳۵,۸-۴۵,۲	۴۵,۲	حرکات ظریف	
۳۳,۸	۳۳,۸-۴۳,۳	۴۳,۳	حل مسأله	
۲۸,۵	۲۸,۵-۳۹,۴	۳۹,۴	شخصی - اجتماعی	
۳۸	۳۸-۴۶	۴۶	برقراری ارتباط	۸ ماهگی
۲۸,۳	۲۸,۳-۳۹,۸	۳۹,۸	حرکات درشت	
۴۱,۹	۴۱,۹-۴۹,۷	۴۹,۷	حرکات ظریف	
۳۹,۷	۳۹,۷-۴۷,۵	۴۷,۵	حل مسأله	
۳۹	۳۹-۴۶,۹	۴۶,۹	شخصی - اجتماعی	
۳۲,۳	۳۲,۳-۴۲,۱	۴۲,۱	برقراری ارتباط	۹ ماهگی
۲۱,۳	۲۱,۳-۳۴,۸	۳۴,۸	حرکات درشت	
۴۳,۱	۴۳,۱-۴۹,۹	۴۹,۹	حرکات ظریف	
۳۶,۸	۳۶,۸-۴۵,۴	۴۵,۴	حل مسأله	
۲۷	۲۷-۳۸,۴	۳۸,۴	شخصی - اجتماعی	

ابزار ارزیابی وضعیت رشد
تکاملی هیجانی-اجتماعی
(ASQ:SE-۲)

ابزار غربالگری تکامل کودکان ASQ:SE-2 چیست؟

این ابزار را باید در کنار و همراه با ابزار ASQ-3 استفاده کرد. پرسشنامه های ASQ:SE-2 شامل سوالاتی است که نسبت به تاخیرهای هیجانی-اجتماعی و اتیسم حساسیت دارد. این سوالات رفتارهای ارتباطی-اجتماعی، تطبیقی و استقلال کودک را مورد هدف قرار می دهند.

طیف سنی مورد پوشش ابزار با استفاده از ۹ پرسشنامه برای گروه های سنی ۲، ۶، ۱۲، ۱۸، ۲۴، ۳۰، ۳۶، ۴۸، و ۶۰ ماهگی است. در واقع کودکان را از ۱ ماهگی تا ۷۲ ماهگی پوشش می دهد.

۲ ماهگی

۶ ماهگی

۱۲ ماهگی

۱۸ ماهگی

۲۴ ماهگی

۳۰ ماهگی

۳۶ ماهگی

۴۸ ماهگی

۶۰ ماهگی

تست غربالگری تکامل ASQ-3 و ASQ:SE-2 در مراقبت های دوره ای کودک سالم برای کدام کودکان انجام شود؟

۱. این پرسشنامه ها به صورت روتین برای کودکان در سنین ۶، ۱۲، ۲۴، ۳۶ و ۶۰ ماهگی تکمیل می شود. (کودکانی که برای دریافت مراقبت های روتین کودک سالم یا واکسیناسیون به مرکز خدمات جامع سلامت/ پایگاه سلامت/ خانه بهداشت مراجعه کرده اند)
۲. برای کلیه کودکانی که در مراقبت های دوره ای کودک سالم طبق ارزیابی تکامل بوکلت، در ۲، ۹، ۱۸ و ۴۸ ماهگی در طبقه بندی نیازمند بررسی بیشتر از نظر تکامل قرار می گیرند، پرسشنامه ASQ-3 و ASQ:SE-2 مرتبط با سن کودک تکمیل گردد.
۳. برای کودکانی که نارس به دنیا آمده اند در سنین ۲، ۶، ۹، ۱۲، ۱۸، ۲۴، ۳۶ و ۴۸ ماهگی، انجام شود.

Self-regulation	۱. خود-تنظیمی
Compliance	۲. پیروی
Adaptive functioning	۳. عملکرد تطبیقی
Autonomy	۴. استقلال
Affect	۵. عاطفه
Social communication	۶. ارتباطات اجتماعی
Interaction	۷. تعامل با دیگران

حوزه های رفتاری پرسشنامه ASQ:SE-2

محتوای سوالات در این پرسشنامه ها ۷ حوزه رفتاری را مورد توجه و پوشش قرار می دهد (اما نه به صورت حیطه های مجزا از هم):

۱. **خود-تنظیمی:** به معنی توانایی یا تمایل به آرام و قرار گرفتن یا تطبیق یافتن با شرایط فیزیولوژیک یا شرایط محیطی یا محرک ها است.

۲. **پیروی:** به معنی توانایی یا تمایل به منطبق شدن با هدایت دیگران یا پیروی از مقررات است.

۳. **عملکرد تطبیقی:** به توانایی یا موفقیت کودک در کنار آمدن با نیازهای فیزیولوژیک (مانند خوابیدن، خوردن یا ایمنی) اشاره دارد.

۴. **استقلال:** توانایی یا تمایل کودک به خودآغازگری یا واکنش بدون هدایت است (یعنی حرکت به سمت استقلال)

حوزه های رفتاری پرسشنامه ASQ:SE-2

۵. عاطفه: به توانایی یا تمایل کودک به نشان دادن احساسات خود یا همدلی با دیگران اشاره دارد.

۶. ارتباطات اجتماعی: توانایی یا تمایل کودک به تعامل با دیگران، از طریق پاسخ دادن یا آغاز کردن نشانه هایی دال بر علائق، نیازها و احساسات است.

۷. تعامل با دیگران: به معنی توانایی یا تمایل کودک به پاسخ دادن یا آغاز کردن واکنش های اجتماعی نسبت به والدین، سایر بزرگسالان یا کودکان هم سن و سال است.

تاریخ تکمیل پرسشنامه: شماره تماس:

نام و نام خانوادگی کودک:	کد ملی:	تاریخ تولد:
--------------------------	---------	-------------

- بر مبنای رفتارهای معمول کودکان به سوالات پاسخ دهید، نه رفتاری که وقتی بیمار، خیلی خسته یا گرسنه است، انجام می دهد.
- پدر یا مادر یا سایر مراقبت کنندگانی که بهتر از همه کودک را می شناسند و بیش از ۲۰-۱۵ ساعت در هفته با او وقت می گذرانند باید پرسشنامه را تکمیل کنند.

سوالات	اغلب یا همیشه	گاهی	به ندرت یا هرگز	اگر در مورد این رفتار کودکان نگرانید، علامت بزنید	امتیاز
۱. وقتی کودکان ناآرام و آشفته است، آیا ظرف نیم ساعت آرام می شود؟	☐ z	☐ v	☐ x	☐ v	
۲. آیا کودکان به شما و سایر اعضای خانواده لبخند می زند؟	☐ z	☐ v	☐ x	☐ v	
۳. آیا کودکان دوست دارد که او را بردارند و بغلش کنند؟	☐ z	☐ v	☐ x	☐ v	
۴. آیا وقتی کودکان را بغل می کنید، او کمرش را سفت می کند و مانند کمان قوس می دهد؟	☐ x	☐ v	☐ z	☐ v	
۵. وقتی با کودکان حرف می زنید، آیا به شما نگاه می کند و به نظر می آید که دارد گوش می دهد؟	☐ z	☐ v	☐ x	☐ v	
۶. آیا کودکان به نحوی به شما می فهماند که گرسنه یا بیمار است؟	☐ z	☐ v	☐ x	☐ v	
۷. وقتی کودکان بیدار است، آیا به نظر می رسد که از تماشا کردن یا گوش دادن به افراد دیگر، لذت می برد. مثلا آیا سرش را برمی گرداند که به کسی که در حال صحبت است، نگاه کند؟	☐ z	☐ v	☐ x	☐ v	
۸. آیا کودکان می تواند خودش را آرام کند (مثلا با مکیدن دستش)؟	☐ z	☐ v	☐ x	☐ v	
۹. کودکان برای مدتهای طولانی گریه می کند؟	☐ x	☐ v	☐ z	☐ v	
۱۰. بدن کودکان آرام و آسوده است؟	☐ z	☐ v	☐ x	☐ v	

	v ☐	z ☐	v ☐	x ☐	۱۱. کودکتان برای مکیدن سینه یا شیشه شیر، مشکل دارد؟
	v ☐	z ☐	v ☐	x ☐	۱۲. آیا شیر یا غذا دادن به کودکتان بیشتر از ۳۰ دقیقه طول می کشد؟
	v ☐	x ☐	v ☐	z ☐	۱۳. آیا شما و کودکتان از زمان های شیر دادن و غذا خوردن با هم لذت می برید؟
	v ☐	z ☐	v ☐	x ☐	۱۴. کودکتان هنگام خوردن، مشکلاتی مانند عرق زدن، استفراغ یا دارد؟ (لطفا توضیح دهید).
	v ☐	x ☐	v ☐	z ☐	۱۵. آیا در طول روز، کودکتان هر بار که بیدار می شود، به طور مداوم برای یک ساعت یا بیشتر بیدار می ماند؟
	v ☐	z ☐	v ☐	x ☐	۱۶. آیا کودکتان برای به خواب رفتن در طول روز (چرت روزانه) یا در شب، مشکل دارد؟
	v ☐	x ☐	v ☐	z ☐	۱۷. آیا کودکتان در طول ۲۴ ساعت، حداقل ۱۰ ساعت می خوابد؟
	v ☐	z ☐	v ☐	x ☐	۱۸. آیا کودکتان دچار بیبوست یا اسهال می شود؟
	v ☐	x ☐	v ☐	z ☐	۱۹. آیا کودکتان هنگام بازی با شما صداهایی در می آورد و به شما نگاه می کند؟
	v ☐	x ☐	v ☐	z ☐	۲۰. آیا کودکتان برای جلب توجه شما صداها یا ادا هایی در می آورد؟
	v ☐	x ☐	v ☐	z ☐	۲۱. وقتی شما به کودکتان لبخند می زنید، آیا او در پاسخ به شما لبخند می زند؟
	v ☐	x ☐	v ☐	z ☐	۲۲. وقتی شما با کودکتان حرف می زنید یا برایش صدا در می آورید، آیا او هم در پاسخ صدا در می آورد؟
	v ☐	z ☐	v ☐	x ☐	۲۳. آیا تا کنون کسی نگرانی خود را در مورد رفتارهای کودکتان با شما در میان گذاشته است؟ اگر پاسخ شما «گاهی» یا «اغلب یا همیشه» است، لطفا توضیح دهید:
جمع امتیاز					

کلیات

از فضای خالی زیر هر سوال برای نوشتن پاسخ و نظرات خود استفاده کنید.

بله خیر

۲۴. آیا درباره خوردن یا خوابیدن فرزندتان نگرانی دارید؟ اگر پاسخ «بله» را انتخاب کردید، لطفاً توضیح دهید.

بله خیر

۲۵. آیا چیزی درباره‌ی کودکتان شما را نگران می‌کند؟ اگر پاسخ «بله» را انتخاب کردید، لطفاً توضیح دهید.

۲۶. از چه چیز فرزندتان لذت می‌برید؟

انتخاب پرسشنامه ASQ:SE-2 مناسب سن کودک

برای دستیابی به نتایج صحیح و دقیق باید از پرسشنامه های گروه سنی مناسب برای غربالگری هر کودک استفاده کرد.

سن دقیق کودک را مشابه پرسشنامه ASQ-3 محاسبه کنید و برای کودکانی که نارس به دنیا آمده اند و سن تقویمی آن ها کمتر از ۲ سال است، سن تطبیق یافته برای نارس (مشابه توضیحات ارائه شده در ارتباط با ASQ-3) جهت کودک محاسبه شود.

جدول شماره ۳: تعیین پرسشنامه ASQ:SE-2 مناسب سن کودک:

سن کودک	از پرسشنامه این گروه سنی استفاده کنید	
۱ ماه و ۰ روز تا ۲ ماه و ۳۰ روز	۲ ماهگی	۲ ماه (از یک ماه قبل تا ۱ ماه بعد)
۳ ماه و ۰ روز تا ۸ ماه و ۳۰ روز	۶ ماهگی	۶ تا ۳۰ ماه (از ۳ ماه قبل تا ۳ ماه بعد)
۹ ماه و ۰ روز تا ۱۴ ماه و ۳۰ روز	۱۲ ماهگی	
۱۵ ماه و ۰ روز تا ۲۰ ماه و ۳۰ روز	۱۸ ماهگی	
۲۱ ماه و ۰ روز تا ۲۶ ماه و ۳۰ روز	۲۴ ماهگی	
۲۷ ماه و ۰ روز تا ۳۲ ماه و ۳۰ روز	۳۰ ماهگی	۳۶ ماه (از ۳ ماه قبل تا ۶ ماه بعد)
۳۳ ماه و ۰ روز تا ۴۱ ماه و ۳۰ روز	۳۶ ماهگی	
۴۲ ماه و ۰ روز تا ۵۳ ماه و ۳۰ روز	۴۸ ماهگی	۴۸ ماه (از ۶ ماه قبل تا ۶ ماه بعد)
۵۴ ماه و ۰ روز تا ۷۲ ماه و ۰ روز	۶۰ ماهگی	۶۰ ماه (از ۶ ماه قبل تا یکسال بعد)

امتیازدهی به هر سوال پرسشنامه های تکمیل شده ASQ:SE-2

گزینه های پاسخ به هر سوال به صورت زیر می باشد:

- **اغلب یا همیشه:** در برخی سوالات امتیاز ۱۰ که در پرسشنامه با (X) و در برخی سوالات امتیاز صفر می گیرد که در پرسشنامه با (Z) مشخص شده است.
 - **گاهی:** همواره امتیاز ۵ تعلق می گیرد که در پرسشنامه با عدد رومی (V) مشخص شده است
 - **به ندرت یا هرگز:** در برخی سوالات امتیاز ۱۰ که در پرسشنامه با (X) و در برخی سوالات امتیاز صفر می گیرد که در پرسشنامه با (Z) مشخص شده است.
 - **و نگرانی در مورد این رفتار کودک:** همواره امتیاز ۵ تعلق می گیرد که در پرسشنامه با عدد رومی (V) مشخص شده است
- آوردن اعداد رومی به جای اعداد صفر و ۵ و ۱۰ جلوی پاسخ سوالات برای این است که در پاسخ دهی خانواده ها به سوالات مشکلی ایجاد نکند.

نحوه امتیازدهی نهایی پرسشنامه های تکمیل شده ASQ:SE-2

✓ ابتدا پرسشنامه را از نظر یافتن سوالات بی پاسخ بررسی کنید، اگر همه سوالات پاسخ داده شده بود، اقدامات

بعدی

✓ را انجام دهید.

✓ اگر سوالاتی بی پاسخ مانده بودند، سعی کنید دلیل آن را بفهمید، در چنین مواردی معمولاً والدین به پاسخ صحیح

اطمینان ندارند یا در مورد این که کودک فعالیت مورد نظر را به درستی انجام می دهد یا نه، نگرانی و شک دارند.

✓ سعی کنید اطلاعات لازم را از والدین جمع آوری کرده و به سوالات بی پاسخ، پاسخ داده و امتیاز دهید.

در صورتی که به هر دلیل نتوانستید پاسخ سوال را دریافت کنید به صورت زیر عمل کنید:

الف) اگر ۱ یا ۲ سوال بی پاسخ مانده است نیاز به انجام کار خاصی نیست و می توانید امتیاز کل دریافتی کودک از پرسشنامه را بدون تطبیق دادن، با نقطه برش مقایسه کنید، زیرا تطبیق دادن امتیاز کل در این حالت تغییر چندانی در وضعیت امتیاز نسبت به نقطه برش ایجاد نکرده و تفسیر امتیاز را تحت تأثیر قرار نمی دهد.

ب) اگر ۳ سوال بی پاسخ مانده است باید امتیاز کل را تطبیق داد زیرا ممکن است امتیاز از منطقه پایین تر از نقطه برش (طبیعی) به منطقه پایش یا حتی به منطقه بالاتر از نقطه برش (نیازمند ارجاع) تغییر مکان دهد.

در صورتی که به هر دلیل نتوانستید پاسخ سوال را دریافت کنید به صورت زیر عمل کنید:

ادامه مورد ب) برای بدست آوردن ((امتیاز تطبیق یافته))، امتیاز کل به دست آمده از سوالات دارای پاسخ در پرسشنامه را بر تعداد سوالات پاسخ داده شده تقسیم کرده و به این ترتیب میانگین امتیازات را محاسبه کنید.

سپس عدد بدست آمده که میانگین امتیاز سوالات دارای پاسخ است را در عدد ۳ (تعداد سوالات بدون پاسخ) ضرب کرده و نتیجه را به امتیاز کل بدست آمده از سوالات دارای پاسخ در پرسشنامه، جمع می کنیم.

ج) اگر ۴ سوال یا بیشتر از سوالات پرسشنامه بدون پاسخ مانده بود، دیگر پرسشنامه باطل است و نمی توان امتیاز آن را محاسبه و به آن استناد کرد

بررسی نقطه نظرات مکتوب والدین در بخش سوالات امتیاز دار و بدون امتیاز

الف) در کنار برخی از سوالات امتیازدار پرسشنامه ASQ:SE-2، فضایی برای نوشتن نقطه نظرات اضافی والدین وجود دارد. به نقطه نظرات مکتوب والدین در این فضاها توجه کنید.

به عنوان مثال:

مشکلات غذا خوردن: اگر در این مورد والدین نظراتی بنویسند که نشان دهد در محدوده هنجارهای تکاملی (مناسب سن) کودک است، مثال اینکه کودک بد غذا است و فقط غذاهای بخصوصی را دوست دارد، و ضمناً در این مورد ابراز نگرانی خاصی نکرده باشند، در این صورت شما می توانید در مورد رفتارهای طبیعی کودک در زمینه غذا خوردن در این سن خاص، والدین را مطلع گردانید. اما اگر مطالب نوشته شده توسط والدین حکایت از یک رفتار غیرطبیعی و غیر متناسب سن کودک دارند، در آن صورت کودک را می توانید به متخصص مربوطه ارجاع دهید.

بررسی نقطه نظرات مکتوب والدین در بخش سوالات امتیاز دار و بدون امتیاز

ب) سوالات کلی و باز مندرج در انتهای پرسشنامه در امتیازدهی شرکت ندارند ولی باید به عنوان نشانه های عمومی از نگرانی های والدین مورد بهره برداری قرار گیرند. در صورتی که امتیاز کودک در پرسشنامه طبیعی بوده است، ارجاع کودک برای بررسی های تکمیلی صرفاً بر اساس ابراز نگرانی والدین در پاسخ به یکی از همین سوالات کلی و باز صورت گیرد.

کلیات

از فضای خالی زیر هر سوال برای نوشتن پاسخ و نظرات خود استفاده کنید.

۲۴. آیا درباره خوردن یا خوابیدن فرزندتان نگرانی دارید؟ اگر پاسخ «بله» را انتخاب کردید، لطفاً توضیح دهید. بله خیر

۲۵. آیا چیزی درباره ی کودکان شما را نگران می کند؟ اگر پاسخ «بله» را انتخاب کردید، لطفاً توضیح دهید. بله خیر

۲۶. از چه چیز فرزندتان لذت می برید؟

بررسی نقطه نظرات مکتوب والدین در بخش سوالات امتیاز دار و بدون امتیاز

ج) آخرین سوال مندرج در همه پرسشنامه ها که از والدین در مورد چیزهای لذت بخش مربوط به کودکان سوال می کند، به والدین اجازه می دهد که پرسشنامه را به صورت مثبت به پایان رسانده و نیز به متخصصین کمک می کند بتوانند گفتگو با والدین در مورد نتایج پرسشنامه را از یک نقطه مثبت آغاز کنند.

کلیات

از فضای خالی زیر هر سوال برای نوشتن پاسخ و نظرات خود استفاده کنید.

بله خیر

۲۴. آیا درباره خوردن یا خوابیدن فرزندتان نگرانی دارید؟ اگر پاسخ «بله» را انتخاب کردید، لطفاً توضیح دهید.

بله خیر

۲۵. آیا چیزی درباره ی کودکان شما را نگران می کند؟ اگر پاسخ «بله» را انتخاب کردید، لطفاً توضیح دهید.

۲۶. از چه چیز فرزندتان لذت می برید؟

مقایسه امتیاز با نقاط برش ASQ:SE-2 و تصمیم گیری برای کودک:

۱. اگر امتیاز کودک پایین تر از نقطه برش باشد، این نشان می دهد که تکامل هیجانی-اجتماعی کودک در زمان اندازه گیری، عادی است و در مسیر طبیعی قرار دارد. در این صورت برای ارتقای تکامل کودک، فعالیت ها و تمرین های تکاملی ASQ:SE-2 را به خانواده ارائه دهید. (نتیجه کلی برعکس پرسشنامه ASQ-3 می باشد)

مقایسه امتیاز با نقاط برش ASQ:SE-2 و تصمیم‌گیری برای کودک:

۲. اگر امتیاز کودک در منطقه پایش قرار گرفته باشد، کودک باید مورد ارزیابی مجدد قرار گیرد. به این ترتیب که باید به والدین اطلاعات و منابع لازم (بروشورهای آموزشی فعالیت‌هایی برای ارتقای تکامل کودک) ارائه شده و به کلیه نگرانی‌های ابراز شده والدین توجه کرده و تمهیداتی برای حل مشکلات و نگرانی‌ها اتخاذ کرده و ۲ هفته بعد مراجعه کنند تا از انجام صحیح فعالیت‌های ارتقای تکامل مطمئن شوید و مجدداً کودک ظرف ۲ ماه آینده مورد غربالگری قرار گیرد.

توجه داشته باشید که از سن ۱۲ ماهگی به بعد، به طور نرمال امتیاز دخترها در ASQ:SE-2 به طور معنی‌داری از امتیاز پسرها پایین‌تر قرار می‌گیرد (یعنی دخترها در وضعیت تکاملی اجتماعی-هیجانی بهتری قرار دارند)، لذا زمانی که امتیاز دخترها در منطقه پایش قرار گیرد، جای نگرانی بیشتری دارد و نیاز به توجه ویژه وجود خواهد داشت.

مقایسه امتیاز با نقاط برش ASQ:SE-2 و تصمیم گیری برای کودک:

۳. اگر امتیاز کودک بالاتر از نقطه برش باشد، کودک حتما باید برای ارزیابی های تکمیلی و تشخیصی به پزشک معین تکامل ارجاع گردد.

نقاط برش پرسشنامه ASQ:SE-2 کودکان ایرانی

طبیعی (کمتر از)	منطقه پایش (بین)	نیازمند ارجاع (بالاتر از)	گروه سنی (ماه)
۳۰	۳۵-۳۰	۳۵	۲
۳۰	۳۷,۵-۳۰	۳۷,۵	۶
۴۰	۴۲,۵-۴۰	۴۲,۵	۱۲
۵۵	۶۰-۵۵	۶۰	۱۸
۵۵	۶۰-۵۵	۶۰	۲۴
۴۵	۵۵-۴۵	۵۵	۳۰
۶۰	۶۵-۶۰	۶۵	۳۶
۶۰	۶۷,۵-۶۰	۶۷,۵	۴۸
۶۰	۷۰-۶۰	۷۰	۶۰

با تشکر از توجه شما